

Ulcus cruris venosum v kontexte kvality života chorých

PhDr. Iveta Ondriová, PhD., PhDr. Terézia Fertal'ová, PhD., PhDr. Lívia Hadašová, PhD., MBA

Katedra ošetrovateľstva, Fakulta zdravotníckych odborov PU v Prešove

Ulcerácie dolných končatín žilového pôvodu vznikajú spustením zložitej kaskády zmien v makro- a mikrocirkulácii. Ohrozenie života alebo zvýšená incidencia amputácií dolných končatín sú pri venózných ulceráciách veľmi zriedkavé. Problémom je zreteľné zhoršenie kvality života v dôsledku chronicity, bolestivosti a nárokov na dlhotrvajúce liečenie. Chronická povaha ochorenia vyplýva z lokálnych, celkových a najmä fyzických a psychosociálnych problémov. Autorky sa v príspevku venujú vybraným aspektom kvality života u chorých trpiacich ochorením ulcus cruris venosum.

Kľúčové slová: ulcus cruris venosum, kvalita života, chronické ochorenie.

Ulcus cruris venosum in the context of patients' quality of life

Ulcerations of the lower limbs of venous origin are caused by the initiation of a complex cascade of changes in macro- and microcirculation. Life-threatening or increased amputation of the lower limbs are very rare in venous ulcerations. The problem here is a clear deterioration of the quality of life due to chronicity, pain and demands for long-term treatment. The chronic nature of the disease results from local, general and especially physical and psychosocial problems. In the article, the authors deal with selected aspects of the quality of life in patients suffering from ulcus cruris disease.

Key words: ulcus cruris venosum, quality of life, chronic disease.

Úvod

Ochorenie ulcus cruris venosum predstavuje najvyššie percento ulcerácií na dolných končatinách (DK). Ide o chronické ochorenie s častou recidívou, zahŕňajúcou zdĺhavé hojenie a dlhodobú liečbu. Klinický obraz a priebeh ochorenia je rozmanitý z hľadiska príčiny vzniku vredu predkolenia, často je však prítomných viacero etiologických faktorov (napr. ochorenie tepien a žíl a diabetes mellitus). Najzávažnejšou komplikáciou ochorenia je chronická venózna insuficiencia, ktorá vzniká väčšinou ako následok primárnych varixov alebo posttrombotického syndrómu, posttrombotickej obštrukcie hĺbkových žíl, deštrukcie chlopni hĺbkového žilového systému súvisiacej s flebotrombózou (1, 2).

Diagnostika ulcus cruris venosum

V anamnéze sa zisťuje prítomnosť alebo prekonanie venózneho ochorenia vrátane posttrombotického syndrómu, venózneho insuficiencie, hĺbkovej žilovej trombózy, flebitídy alebo varixov DK, anamnéza profesionálnej záťaže v povolani s dlhodobým státním, sedením, anamnéza životného štýlu, všetky relevantné choroby, operácie a úrazy, ktoré pacient v minulosti prekonal (3). V rodinnej anamnéze sa overuje výskyt genetických ochorení alebo sklon k cievny ochoreniam v rodine, napr. ochorenia žíl, hypertenzia alebo diabetes mellitus, u žien je dôležitá gynekologická anamnéza (množstvo tehotenstiev, potratov, pôrodov a dĺžka užívania antikoncepcie). V problematike súčasného ochorenia je kľúčové zistiť čas

vzniku prvého vredu, častot recidív, dĺžku hojenia, absolvovanú liečbu vrátane dodržiavania preventívnych a režimových opatrení. Z fyzikálnych vyšetrení ide o Homansov test, Plantárny test, Schwartzov test, Perthesov test a Trendelenburgov test. K prístrojovým a zobrazovacím vyšetreniam patria zobrazovacie neinvazívne vyšetrovacie metódy – MR flebografia, Doppler, duplexná ultrasonografia a pletyzmografia. K zobrazovacím invazívnym metódam patria RTG flebografia, CT flebografia, izotopová flebografia, flebodynamometrické meranie žilového tlaku (1, 4). Zvláštnu pozornosť venujeme vyšetreniu dolných končatín. Sledujeme výskyt varixov, ich rozsah a typ, všimame si objem, opuchy, sledujeme farbu kože a morfológické zmeny – purpuru, pigmentáciu, ekzémové prejavy, jazvy, hypertrofiu, atrofické

PhDr. Iveta Ondriová, PhD.
Katedra ošetrovateľstva, Fakulta zdravotníckych odborov PU v Prešove
iondriova@centrum.sk

Cit. zkr: Dermatol. praxi. 2023;17(2):91-93

Článok prijat redakci: 1. 2. 2023

Článok prijat k publikaci: 23. 3. 2023